

9/2/2019 46 52/20204
d. d. 2019

ZEER GEHEIM

EXPL NO 9

PERIODIEK INLICHTINGEN RAPPORT G2. H.K.G.S.

NO 3/53

VAN DIT RAPPORT BESTAAN 20 EXEMPLAREN
MET 51 GENUMMERDE BLADZIDEN 111
/ BIJLAGEN

VEREENIGVULDIGING OF VERDERE VERSPREIDING
VAN DEZE BERICHTEN MAG ALLEEN NIET
TOEGESTELDEN VAN HED. G. Z. GESCHIEDEN

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

VERZENDLIJST.

Ex no. 1 Chef Generale Staf;
" " 2 1e Sous-Chef Generale Staf;
" " 3 2e Sous-Chef Generale Staf;
" " 4 Chef Kabinet M.v.O.;
" " 5 Commandant le Leger Korps;
" " 6 H.T.B.;
" " 7 Hoofd Sectie G 1;
" " 8 " " G 2;
" " 9 " " G 3;
" " 10 " " G 4;
" " 11 t/m 20 G 2 Intern.

Dit stuk mag niet worden
vermenigvuldigd dan met
toestemming van S 2

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

P.I.R. 3/53

Voor wat betreft de kennisname en distributie van de in dit PIR voorkomende inlichtingen, moge in herinnering worden gebracht schrijven C.G.S. d.d. 6 Mei 1953 nr G 2/10112 Z.G.

	INHOUDSOPGAVE	pag.
I.	VERANDERINGEN IN DE TOESTAND VAN HET SOVJET BLOC	1 - 26
	1. Politiek;	1
	2. Economie;	12
	3. Inwendige veiligheid;	23
	4. Operationele militaire en para-militaire gegevens.	24
II.	MOGELIJKE INDICATIES MET BETREKKING TOT OORLOGSGEVAAR	26
III.	VERANDERINGEN IN DE TOESTAND IN DE OVERIGE LANDEN	26 - 43
	A. Verre Oosten en Midden Oosten	
	1. de wapenstilstand in Korea;	26
	2. het Amerikaanse beleid met betrekking tot het Verre Oosten;	30
	3. China;	31
	4. Indo-China;	33
	5. Perzië.	34
	B. Overige landen	36 - 43
	6. Algemeen;	36
	7. Verenigde Staten;	38
	8. Verenigd Koninkrijk;	38
	9. Frankrijk;	39
	10. Italië;	40
	11. Joego-Slavië, Turkije, Griekenland;	40
	12. West-Duitsland.	42
IV.	CONTRA-INLICHTINGEN	44 - 48
	1. Veranderingen in de toestand met betrekking tot inwendige veiligheid in Nederland	44
	2. Activiteit gericht tegen de militaire organisatie	47
V.	APPRECIATIE en MOGELIJKHEDEN	48 - 51
	1. Overzicht toestand;	48
	2. Mogelijkheden;	50
	3. Conclusies.	51

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF

Sectie:G 2.

P.I.R. no. 3/53
over de periode 1 Juni - 10 September 1953.

I. VERANDERINGEN IN DE TOESTAND VAN HET SOVJET-BLOC.

GEHEIM.

1. P o l i t i e k.

Sovjet Unie; Buitenlandse politiek.

1.1 Gedurende verslagperiode is de Sovjet Unie voortgegaan met de "politiek van ontspanning".

Het gebruik van dit, door STALIN genegeerde wapen, heeft Rusland reeds vele voordelen opgeleverd. De uitslag der Italiaanse verkiezingen vormt hiervoor een bewijs.

De voornaamste oogmerken zijn kennelijk

- a. vermindering van de tot standkoming der West-Duitse herbewapening en bijgevolg ook van de E.D.G.;
- b. het aankweken van politieke tegenstellingen tussen de NATO-landen onderling.

1.2 De politiek van ontspanning uitte zich bijna uitsluitend in de propagandistische en economische (zie onder 2) sectoren.

Tot dusverre heeft de Sovjet Unie nog geen blijk gegeven concessies te willen doen, welke haar strategische positie raken.

Het is goed te bedenken, dat naar Russische opvattingen het doen van concessies het gevolg is van zwakte.

- De -

→
ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 2 -

GEHEIM.

De buitenlandse politiek van de Sovjet Unie is, na de val van BERIA, tegen sommiger verwachting in, niet verscherpt en ook praktisch niet gewijzigd.

De beschuldiging, dat BERIA de partij politiek door een "politiek van capitulatie", welke tot herstel van het kapitalisme zou hebben geleid", wilde vervangen, heeft klaarblijkelijk geen betrekking gehad op het buitenlandse beleid.

1.3 Na de benoeming van SEMJONOV (vóór BERIA's val) als Hoge Commissaris in Oost-Duitsland, werd de sovjetisering (voorlopig?) stopgezet.

Met de evangelische kerk werd een accord gesloten.

De Oost-Duitse leiders gaven toe, voornamelijk op economisch gebied, gefaald te hebben; zelfs werd openlijk geschreven, dat de vroegere militaire bezettingsautoriteiten hieraan mede schuld hadden.

Een verenigd, onafhankelijk, maar dan neutraal Duitsland werd zelfs in het vooruitzicht gesteld. Dit heeft de oppositie tegen de E.D.G. in West-Duitsland en andere West-Europese landen levendig gehouden.

Zonder de communistische Oost-Duitse regering openlijk te willen verloochenen, werd toch een meer nationalistisch streven bij de Oost-Duitsers aangewakkerd. Mede in dit verband is de afwachtende houding der Russen, aan het begin van de opstandige beweging in Oost-Berlijn, te verklaren.

- Zelfs -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 3 -

GEHEIM.

Zelfs wordt door bevoegde instanties verondersteld, dat de protestdemonstratie naar aanleiding van de verhoging der arbeidsnormen, welke de opstand inluidde, op instigatie van de Russen plaats vond. Pas toen deze demonstratie tot een ware opstand uitgroeide en naar vele steden in Oost-Duitsland oversloeg, hebben de Sovjettroepen, na het falen van de Volkspolitie, ingegrepen op een, voor hun doen, zachtzinnige wijze.

Uit waargenomen troepenverplaatsingen is gebleken, dat reeds dagen te voren veiligheidsmaatregelen genomen waren, waarmede de bewering, dat de Sovjet militaire autoriteiten volkomen verrast waren, ontzenuwd is.

Wel kwam de felheid en omvang der opstandige beweging voor de Russen als een onaangename verrassing. Doordat nu de Sovjettroepen daadwerkelijk moesten ingrijpen, werd de tegenstanders van het regime een machtig propaganda-wapen in handen gegeven.

Immers:

- a. Het bewijs werd geleverd, dat de Oost-Duitse regering alleen dankzij de Russische bajonetten aan de macht kon blijven;
- b. Het Rode Leger moest tegen de arbeidersklasse worden ingezet;
- c. De zich als exponent van het socialisme voordoeende Sovjets keerden zich tegen het recht van staking.

De les, welke de Russen zich ter harte kunnen nemen, is, dat in geval van oorlog geopereerd zal moeten worden vanuit bases in

- vijandig -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 4 -

GEHEIM.

vijandig gebied (i.c. Oost-Duitsland), en dat de aanvoerwegen en verbindingen zeer kwetsbaar zullen zijn.

Niettemin heeft het Rode Leger zich als een betrouwbaar instrument van de Sovjet regering doen kennen, en zich in staat getoond de door de regering gevoerde politiek met de wapens af te dwingen; de invloed van het Sovjet Leger op de Sovjet leiding is hierdoor stellig vergroot.

1.4 De voorspelling, dat na de opstandige beweging, de nieuwe politiek van de Sovjet Unie ten opzichte van Oost-Duitsland zich weer radicaal zou wijzigen, is niet bewaarheid.

SEMJONOF, die als exponent van de nieuwe koers beschouwd wordt, bleef in functie. Wel begreep de Sovjet Unie, dat de verhoogde anti-Russische stemming vrije verkiezingen onmogelijk maakte, zodat de in het vooruitzicht gestelde hereniging van Duitsland nu nader gepreciseerd werd:

- a. eerst een Vredesverdrag;
- b. daarna een gemeenschappelijke Duitse regering;
- c. ten slotte vrije verkiezingen.

Dit is dus de omgekeerde volgorde van hetgeen het Westen voorstaat. Het vormt een aanwijzing, dat de Russen niet ernstig naar een spoedige hereniging van Duitsland streven.

Teneinde de West-Duitse herbewapening te dwarsbomen werd nu het zwaartepunt van de propaganda naar Frankrijk verlegd. In de rede, welke MALENKOV op 8 Augustus voor de Opperste Sovjet hield, stipuleerde hij, dat Franse deelneming aan de E.D.G. zou betekenen, dat Frankrijk aan de Duitse revanchisten zou worden overgeleverd. De Sovjet

- Unie -

ZEER GEHEIM

GEHEIM.

Unie juicht het Franse streven naar een zelfstandige buitenlandse politiek toe; het Frans-Russische verdrag voor wederzijdse bijstand zou kunnen dienen als de basis om de banden tussen beide landen te versterken en de Europese veiligheid te verhogen.

1.5 Wel is blijkbaar een einde gekomen aan de distanciering van het Oost-Duitse regime. Het is mogelijk, dat de Sovjets na de ongeregelde heden tot de slotsom zijn gekomen, dat de Russische belangen voorshands nog het beste door de huidige Oost-Duitse regering behartigd kunnen worden.

De positie van de Oost-Duitse regering werd weer versterkt.

WALTER ULBRICHT, de meest gehate man van Oost-Duitsland, wiens optreden tijdens de onlusten steeds werd geëist, werd gered. Een Oost-Duitse regeringsdelegatie werd met groot eerbetoen door MALENKOV zelf ontvangen; hij wees op de historische rol welke de D.D.R. vervult in het ontstaan van een "vredevriend, verenigd en democratisch Duitsland". De Sovjet Unie verzekerde haar volledige steun aan de D.D.R. Na 1 Januari 1954 zullen geen herstelbetalingen meer worden geëist, een aantal bedrijven wordt aan de Staat teruggegeven, terwijl economische hulp in het vooruitzicht wordt gesteld.

1.6 Hoewel ogenschijnlijk de hereniging van Duitsland de bedoeling van Rusland is, zijn sommige gezaghebbende Westelijke waarnemers van mening, dat ADENAUER's overwinning door de Russen in stilte werd toegejuicht, omdat de Sovjet Unie

- nu -

GEHEIM.

nu bevrijd was van de "nachtmerrie van een verenigd Duitsland".

1.7 De grote overwinning door ADENAUER op 6 September j.l. behaald, bewijst, dat de Sovjet politici de situatie realistisch hadden gezien.

Verwacht mag worden, dat de buitenlandse Sovjet politiek nu alle krachten op toenaadering tot Frankrijk en Italië zal richten, ten einde de tot standkoming van de E.D.G. te verhinderen, en zoveel mogelijk wrijvingen tussen de NATO-landen op te wekken.

1.8 Ook in Oostenrijk heeft de Russische politiek van ontspanning vruchten afgeworpen.

De benoeming van ILYICHEV in de rang van Ambassadeur en het doen van een aantal concessies (o.a. kwijtschelden van de bezettingskosten, opheffing van de censuur, het opheffen van beperkingen op het interzonale reizigersverkeer) hebben velen overtuigd van de goede bedoelingen der Sovjets.

Hierdoor is een meningsverschil gerezen tussen de twee Oostenrijkse regeringspartijen, waarbij in tegenstelling tot West-Duitsland, juist de R.K. Volkspartij meer geneigd is tot een tegemoetkomende politiek, terwijl de Socialisten de bedoelingen van het Kremlin wantrouwen.

Het door de Sovjet regering in uitzicht gestelde vredesverdrag, mits Oostenrijk van het door de Westelijke landen voorgestelde "verkorte verdrag" afziet, is kennelijk een poging om Oostenrijks relaties met het Westen te vertroebelen. De Sovjet Unie blijkt immers het Oostenrijkse vredesverdrag niet los van een oplossing van het Duitse

- probleem -

GEHEIM.

probleem te willen zien.

Sovjet Unie; Binnenlandse politiek.

1.9 Een nauwgezette analyse van de Beria-affaire leidt tot de volgende zienswijze.

Vóór de dood van STALIN waren er aanwijzingen, dat BERIA's positie zeer wankel was, hetgeen o.a. blijkt uit:

- a. de benoeming van (zoals later bleek) tegenstanders in invloedrijke functies;
- b. de afzetting van de Minister van Staatsveiligheid ABAKUMOV, één der naaste en belangrijkste medewerkers van BERIA;
- c. de 'samenzwering der doktoren'!

Na de dood van STALIN zag BERIA echter kans zijn positie dusdanig te versterken, dat hij door bevoegde waarnemers kort voor zijn val als de invloedrijkste man in de nieuwe regering beschouwd werd, met meer directe macht dan MALENKOV.

Deze ommekeer was bewerkstelligd door o.a.:

- a. een her-zuivering. Pas benoemde tegenstanders van BERIA in de Sovjet-republieken werden door medewerkers vervangen;
- b. samentrekking van de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Staatsveiligheid onder de eenhoofdige leiding van BERIA zelf;
- c. in vrijheid stelling van de beschuldigde doktoren.

Bij de bovengenoemde her-zuivering werden de afgezette functionarissen beschuldigd de russificatie van de deel-republieken ten koste van een gezond nationalisme te hebben doorgevoerd. Hierdoor verzekerde BERIA zich van de steun der nationa-

- listisch -

GEHEIM.

listisch voelende elementen in deze republieken.

Anderzijds bracht deze tactiek als nadelen voor hem mede:

- a. de nationaliteiten-politiek van de Sovjet Unie, welke steeds een précair punt in het staatsbestel vormde, werd in gevaar gebracht;
- b. de voorstanders der "Groot-Russische" gedachte kwamen hierdoor tegen BERIA in het geweer.

De wijze, waarop BERIA manoeuvreerde, heeft geleid tot de beschuldigingen:

- a. het pogen zich meester te maken van de leiding van Partij en Staat;
- b. het aanmoedigen van de activiteit van nationalistische elementen.

Bovendien zou de (reeds bij de buitenlandse politiek genoemde) beschuldiging: "Het vervangen van de Partij-politiek door een politiek van capitulatie, welke tot herstel van het Kapitalisme zou hebben geleid" kunnen doelen op een capitulatie voor de nationalistische verlangens, waardoor de nationaliteiten-politiek van de Partij doorkruist werd.

Voor de Satelliet-landen zou deze politiek onherroepelijk hebben geleid tot de val van het communisme en herstel van een kapitalistische staatsvorm.

Uit andere aan het adres van BERIA geuitte beschuldigingen blijkt, dat de gelegenheid aangegrepen werd hem als "zondebok" te gebruiken voor misstanden, welke buiten zijn competentie vielen. In dit verband moge genoemd worden:

- a. het remmen van de landbouw-economie;
- b. het ondermijnen van de collectieve boerderijen;
- c. het veroorzaken van moeilijkheden bij de be-

- voorrading -

ZEER GEHEIM

- 9 -

GEHEIM.

voorrading.

Het bovenstaande duidt er op, dat in de landbouw ernstige moeilijkheden heersen, en dat ingrijpende maatregelen noodzakelijkerwijze binnenkort zijn te verwachten.

1.10 Bij bovenstaande overwegingen is geen rekening gehouden met eventuele persoonlijke aspiraties en "Groot-Russische" invloeden van de overige Sovjet leiders. De rol, welke deze hebben gespeeld, en waarover vele veronderstellingen de ronde doen, kan voorlopig niet worden bepaald.

Wel kan met zekerheid worden vastgesteld, dat BERIA's ontslag niet heeft kunnen plaats vinden, zonder actieve dan wel passieve medewerking van het leger. Ook hierdoor is de invloed van het Sovjet Leger op de Sovjet leiding stellig vergroot.

Anderzijds wordt de in de pers gesuggereerde mogelijkheid van "Bonapartisme", waarvoor de regering steeds bevreesd zou zijn, voorshands niet aannemelijk geacht. De invloed van de Partij op het leger is verzekerd, doordat vrijwel alle vooraanstaande militaire figuren lid of kandidaat-lid van het Centrale Comité der Communistische Partij zijn. (o.m. CHUIKOV, KONIEV, MALINOVSKY, SHTEMENKO, SOKOLOVSKY, TIMOSHENKO, VASILEVSKY, ZHUKOV).

De loyaliteitsverklaring aan de regering, door de militaire autoriteiten na de val van BERIA afgelegd, (een ongewone actie na een dergelijke gebeurtenis) kan symbolisch gezien worden als het zich onder de Partij-discipline stellen.

1.11 Een groot aantal functionarissen, waaronder het merendeel der Ministers van Binnenlandse

- Zaken -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 10 -

GEHEIM.

Zaken in de deel-republieken, die geacht konden worden nauw met BERIA te hebben samengewerkt, werd reeds dadelijk ontslagen en uit de Partij gestoten. De belangrijkste van deze figuren was BAGIROV, kandidaat-lid van het Presidium van het Centrale Comité.

Sinds kort vinden echter wederom wijzigingen op grote schaal plaats in de regeringen der deel-republieken. Of hier sprake is van vervanging door "Groot-Russische" figuren of dat de economische moeilijkheden wijzigingen gebieden, is nog niet vast te stellen.

- 1.12 Het "collectieve leiderschap" blijft een geliefkoosd thema voor de propaganda. Wel worden thans symptomen merkbaar, welke wijzen op het naar voren schuiven van MALENKOV.
- a. MALENKOV's rede op 8 Augustus (zie onder 1.4) werd in 5.000.000 exemplaren herdrukt.
  - b. Bij het bezoek van de Oost-Duitse delegatie, legde MALENKOV (en niet MOLOTOV) een beleidsverklaring ten opzichte van Oost-Duitsland af.
  - c. Steeds meer wordt een uitspraak van "De Voorzitter van de Ministerraad" als argument aangehaald.

- 1.13 Verder kenmerkt de binnenlandse politiek zich door aankondiging van belangrijke economische maatregelen, waarbij de consument meer en betere verbruiksartikelen (ten koste van de zware industrie) in het vooruitzicht wordt gesteld en de positie van de boeren verbeterd wordt (zie punt 2).

- Satelliet-landen -

ZEER GEHEIM

Satellietlanden.

GEHEIM.

1.14 Pas nadat de Satellietlanden er van overtuigd waren, dat de, door de Sovjet Unie gevolgde, nieuwe koers niet een tactische manoeuvre van korte duur was, werd ook in deze landen een politiek van ontspanning ingeluid.

Van een zelfstandige politiek in deze landen kan niet gesproken worden. Alle maatregelen betreffende binnen- en buitenlands beleid, zijn een afspiegeling van hetgeen zich in de Sovjet Unie voltrok.

Nadat de Sovjet Unie de diplomatieke betrekkingen met Zuid-Slavië weer had aangeknoopt, konden de aan genoemd land grenzende Satellieten zich ook veroorloven een vriendelijker houding aan te nemen. Een Hongaars-Zuidslavische-, een Roemeens-Zuidslavische-, een Bulgaars-Zuidslavische- en een Albanees-Zuidslavische Commissie werd ingesteld, ten einde grensincidenten te onderzoeken en maatregelen tegen dergelijke incidenten te beramen.

Medewerkers van BERIA werden uit hun functies en uit de Partij gestoten.

De zeer slechte levensomstandigheden verwekten overal onrust in het binnenland. Alleen echter in Tsjecho-Slowakije, waar de geldzuivering grote verontwaardiging verwekte, kon van een opstandige beweging worden gesproken. De onlusten in Oost-Duitsland sloegen alleen over op het Poolse grensgebied, waar partisanenacties gemeld werden.

Mutaties, welke beoogen de topfuncties in Regering en Partij gescheiden te houden (in

- navolging -

GEHEIM.

navolging MALENKOV - KHRUSHCHEV) vonden in talrijke Satellietlanden plaats. Grote fouten met betrekking tot de binnenlandse economie werden toegegeven. Ook hier werd een toename van consumptie-artikelen (ten koste van de zware industrie?) beloofd, benevens agrarische hervormingen.

GEHEIM. 2. E c o n o m i e.

2.1 Drie feiten, welke zich in de verslagperiode manifesteerden zijn van belang:

- a. De Sovjet-Russische begroting en de daarmee samenhangende redevoeringen van ZVEREV en MALENKOV.
- b. De sociaal-economische opstand in Oost-Duitsland en de Satellietlanden.
- c. De pogingen, ondernomen door het Sovjet-Bloc, om de handel West-Oost te verruimen.

2.2 De redevoeringen van ZVEREV en MALENKOV en de volksbewegingen in de Satellietlanden bevestigen nogmaals wat reeds lang bekend was, n.l., dat de levensstandaard in de communistische staten tot een zeer lang peil gedaald is.

Deze daling is een gevolg van STALINS economische politiek, die het belang van de landbouw ten achter stelde bij dat van de industrie, en die de zware industrie uitbreidde ten koste van de lichte industrie.

2.3 Behalve, dat zij een bepaalde situatie bevestigen, kunnen de boven gereleveerde feiten tevens beschouwd worden als de aankondiging van een nieuwe communistische economische politiek t.w. een politiek van verhoging van de levensstandaard.

- Hiertoe -

GEHEIM.

Hiertoe zal de industriële ontwikkeling anders gericht en de landbouwpolitiek meer in overeenstemming gebracht worden met de belangen van de boer. Tevens mag men van de zijde van het Oostbloc een streven tot verruiming van de handel West-Oost verwachten (zie hiervoor de punten 2.9 en volgende).

DIENTSTGEHEIM

2.4 Om enige indruk te krijgen van de situatie, waarin de Russische economie en meer in het bijzonder de Russische consument verkeert, moge verwezen worden naar bijgaande beeldstatistiek. ')

GEHEIM

2.5 De opvoering van de levensstandaard, is een gegeven van belang om meer redenen.

Vooreerst betekent het een breuk met STALIN's economische politiek, die het belang van de consument negeerde. (Hierbij kan men noteren, dat MALENKOV in zijn rede niet éénmaal de naam van STALIN noemde).

Daarnaast echter, heeft voor de eerste maal in de (korte) historie van Sovjet Rusland een dictator zich aan de massa verplicht door een concrete belofte betreffende haar levensstandaard. MALENKOV heeft het Russische volk toegezegd een opvoering van de levensstandaard "binnen twee of drie jaar".

MALENKOV heeft zich aan het Russische volk gepresenteerd met een belofte "als de efficiency-expert, die de goederen sneller kan leveren dan zijn voorganger".

2.6 De vraag is, of MALENKOV in staat is zijn belofte in te lossen. - In -

') Hier is Rusland genomen, omdat de situatie aldaar geacht mag worden relatief de beste te zijn van het Oost-bloc. Statistieken van de ~~andere~~ Satellietlanden zouden een nog veel ongunstiger beeld vertonen.

ZEER GEHEIM

BEGROEFING der U.S.S.R.

'000 millioen roebels	1952 plan	1952 %	1952 uitgev.	%	1953 plan	%
INKOMSTEN						
Omzetbelasting	260.7	51.1	n.b.	n.b.	240.4	44.2
Winstbelasting	62.0	12.2	58.4	11.7	80.6	14.8
Directe belastingen	47.4	9.3	n.b.	n.b.	46.1	8.5
Staatsleningen	42.6	8.3	36.3	7.3	16.7	3.1
Andere Inkomsten	97.2	18.9	n.b.	n.b.	159.5	29.4
	509.9	100.0	497.7	100.0	543.3	100.0
UITGAVEN						
Nationale Economie	180.4	37.8	178.8	38.9	192.5	36.3
Sociale en Culturele Dienst	124.8	26.2	127.8	27.8	129.8	24.5
Defensie	113.8	23.9	n.b.	n.b.	110.2	20.8
Administratie en Rechtspraak	14.4	3.0	n.b.	n.b.	14.3	2.7
Andere Uitgaven	43.5	9.1	n.b.	n.b.	83.7	15.8
	476.9	100.0	460.2	100.0	530.5	100.0

GEHEIM.

In de nabije toekomst waarschijnlijk slechts door het aanspreken van de enorme door STALIN aangelegde voorraden en door verruiming van de handel met het Westen.

De verre toekomst echter is onzeker. MALENKOV rekent hier kennelijk op twee dingen; ten eerste op een aanzienlijke stijging van de arbeidsproductiviteit van het Russische volk en ten tweede op een blijvende en aanzienlijke verruiming van de handel met het Westen.

Zowel het één als het ander hangt af van de internationale toestand. Immers, internationale spanningen doen de handel West-Oost inkrimpen en dwingen de productie zich te richten op de voortbrenging van oorlogsmaterieel. Internationale ontspanning daarentegen kan de Russische economie de tijd en ruimte geven om zich naar believen te ontwikkelen.

Stijging van de arbeidsproductiviteit als voorwaarde om de belofte in te lossen, is als zodanig door MALENKOV (vanzelfsprekend) niet woordelijk gesteld. Het ligt echter in de begroting besloten.

DEEN GEHEIM

2.7

De begroting. (zie nevenstaande bladzijde).

De "Economist" noemt haar mysterieus, want ondanks een daling van de "normale" inkomsten en een stijging van de "normale" uitgaven, weet ZVEREV een overschot te kweken van ruim 13 miljard roebel.

*Afkomst.
 "uit overschot" ?*

- De -

ZEER GEHEIM

- 16 -

DIENSTGEHEIM

De inkomsten dalen, doordat de omzetbelastingen, leningen en belastingen van de boeren verminderd zijn. Een en ander geheel in overeenstemming met de politiek van opvoering van de levensstandaard.

De uitgaven zullen stijgen. Aan sociale en culturele diensten (consument) zal meer uitgegeven worden, terwijl ook de Nationale economie grotere bedragen toegewezen krijgt. MALENKOV wil en de lichte industrie (consumptiegoederen) en de zware industrie (productiemiddelen) uitbreiden. Hiertegenover staat, dat de uitgaven voor de defensie een weinig zullen dalen.

De posten, waarin waarschijnlijk de verklaring van de merkwaardige begroting gezocht moet worden, zijn de sluitposten "Andere Inkomsten" en "Andere Uitgaven".

In "Andere Uitgaven" kan iedere denkbare post schuilen. Bij voorbeeld uitgaven ten behoeve van de defensie, zoals het waterstofbomproject, (de reden, waarom men de Russische defensie-inspanning nooit geheel uit de begroting aflezen kan).

Andere Inkomsten.

De huishoudingen van de communistische staten kennen drie bronnen van inkomsten, t.w. belastingen, leningen en winsten uit de genationaliseerde bedrijven. Met andere inkomsten kan hier niet anders bedoeld zijn dan winsten, die gemaakt worden door de genationaliseerde economie. Aangezien deze winsten veel hoger op de begroting voorkomen, dan vorig jaar, wordt hier een aanzienlijke verhoging van de winstmogelijkheid van de genationaliseerde economie verondersteld. Zulks echter is alleen mogelijk; indien de productiviteit, d.w.z. de productie per man-uur aanzienlijk stijgt. - Hierin -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 17 -

GEHEIM.

Hierin ligt waarschijnlijk de grote speculatie van MALENKOV: geef de arbeider meer goederen en hij zal meer goederen produceren. De grote productiviteit van de bevolking zal de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht moeten brengen en de nationale huishoudrekening sluitend moeten maken.

2.8

De opstand in de Satellietlanden.

Achtergrond en wezenlijke oorzaak zijn te zoeken in de na de oorlog toegepaste politiek van geforceerde industrialisatie en "hervorming" van de landbouw.

De hervormde landbouw zou arbeidskrachten vrij maken voor de zware industrie en de consument moest de bevrediging van zijn behoeften maar uitstellen, totdat het industrialisatieprogramma voltooid zou zijn. Daarna zou begonnen worden met de opbouw van de lichte industrie.

Zowel op het uithoudingsvermogen, geduld en de bereidwilligheid van de arbeider-consument, als op de samenwerkingszin van de boer hebben de communistische heersers kennelijk een te zware wissel getrokken, terwijl een en ander nog werd verergerd door de meedogenloos gehandhaafde herstelbetalingseisen, de zware bezettingslasten en het mislukken van de oogst van vorig jaar.

Het is tot een revolte gekomen, in sommige staten openlijk, in andere in de vorm van lijdelijk verzet.

De wijze, waarop de machthebbers onlangs de eisen van het volk tegemoet zijn getreden, doet denken aan de z.g. "Nieuwe Economische Politiek",

- die -

ZEER GEHEIM

GEHEIM.

die Lenin toepaste, toen hij in de twintiger jaren voor een soortgelijke situatie kwam te staan.

Het bewind verzacht zijn ijzeren greep een weinig, het doet een stap terug naar een vrijere economische samenleving en tracht op deze wijze boer en arbeiders weer voor zich te winnen. De concessies gaan soms vrij ver, zoals b.v. in Oost-Duitsland door de wederinvoering van de particuliere handel en het herstel van zekere eigendomsrechten.

2.9

De handel West-Oost.

Naar de mening van deskundigen - en de gegevens, waarover dezerzijds beschikt kan worden, bevestigen zulks - streeft het Oost-bloc naar verruiming van de handel met het Westen.

Vele goederen, grondstoffen, halffabrikaten en eindproducten, die het Oosten nodig heeft ter uitvoering van zijn economische plannen, kan het Westen snel en goedkoop leveren. Ondanks het streven naar autarkie, is het Oosten, indien het zijn zeer ambitieuze economische plannen wil uitvoeren, wel gedwongen in het Westen te kopen. De kapitaaluitrusting en grondstoffen, die nodig zijn om b.v. een onmetelijk land als China te industrialiseren, kunnen onmogelijk geleverd worden door het Sovjet-Bloc alleen. Ieder land van het Sovjet-Bloc wil industrialiseren, en ieder land zal dienovereenkomstig trachten de kapitaalsgoederen en grondstoffen, waarover het beschikt zoveel mogelijk binnenshuis te houden.

Derhalve is het streven van de Sovjets naar uitbreiding van de handel met het Westen op economische gronden zeer goed verklaarbaar.

- De -

ZEER GEHEIM

- 19 -

GEHEIM.

De gedurende de laatste maanden toegenomen bereidwilligheid van de communistische leiders om de handel met het Westen uit te breiden, heeft in het Westen aanleiding gegeven tot discussie en tot onderlinge verwijdering en wrijvingen.

De voorstanders redeneren aldus. Verruiming van de handel zal onze nationale economie ten goede komen. Onze industrie, die de laatste tijden toch al met gebrek aan orders te kampen heeft, zal weer volop kunnen draaien en dit op zijn beurt zal de werkgelegenheid ten goede komen. Bovendien sparen wij, door in de communistische landen te kopen, de dollars en ponden, die wij anders in de Verenigde Staten, of in het Sterling-bloc moeten besteden.

Tot de voorstanders kan men rekenen bepaalde kringen uit politiek en handel in Engeland, Frankrijk en West-Duitsland.

De tegenstanders redeneren kortweg: iedere handel met het communistische bloc strekt ten voordele van de communistische economie, en versterkt daarmee dus de militair-economische kracht van onze potentiële tegenstanders.

De voornaamste tegenstanders bevinden zich vooral in de kringen van de Republikeinse Partij in de U.S.A.

Ten aanzien van deze discussie - die, zoals gezegd, een zekere verwijdering tussen de mogendheden van het Westen veroorzaakt heeft, zodanig dat het gevaar bestaat, dat sommige staten de neiging vertonen, de embargo-bepalingen niet meer te zullen opvolgen - kan het volgende opgemerkt worden.

a. Een nauwgezet onderzoek, uitgevoerd door de "Economist" heeft aangetoond, dat het Westen altijd een zeer geringe handel (enkele procenten

- ten -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 20 -

GEHEIM.

ten van de totale handel) heeft gehad op het Oost-bloc. De enige uitzondering hierop wordt gevormd door West-Duitsland.

Het Westerse bedrijfsleven is in het geheel niet op handel met het communistische bloc ingesteld en is daarvan dan ook allerminst afhankelijk. Zelfs een relatief grote toeneming van de handel West-Oost zal op de werkgelegenheid in het Westen een betrekkelijk gering effect hebben.

- b. Het Oosten, door zijn gebrek aan Westerse valuta, kan niet geacht worden zeer credietwaardig te zijn.

De voorstanders, met name, die in Frankrijk, dringen aan op credietverlening. Behalve de communistische staten echter bevinden er zich op de wereld nog vele onontwikkelde gebieden, die deze credieten ook hard nodig hebben, en van wie wij mogen verwachten dat wij onze grondstoffen en kapitaalsinvestering niet terug krijgen in de vorm van tanks en granaten.

- c. Gesteld, dat de handel West-Oost zich ten aanzien van bepaalde producten verruimt en gesteld, dat dientengevolge een bepaalde bedrijfstak in het Westen zich goeddeels op deze handel instelt, dan zal plotseling stopzetten van deze handel een crisis in bedoelde bedrijfstak ten gevolge kunnen hebben. Een éénmaal lopende handel, waarop het Westen sterk ingesteld is, kan aldus een chantagemiddel worden in handen van de communistische staten.
- d. Ter opvoering van de levensstandaard en ter vervulling van de industrialisatieplannen is het Oosten meer gebaat bij verruiming van de handel dan het Westen.

- Het -

ZEER GEHEIM

GEHEIM.

Het is met het oog hierop, dat het Westen er verstandig aan doet verruiming van de handel te gebruiken als een politiek wapen in de onderhandelingen met het communistische bloc.

Verruiming van de handel is een troef in handen van het Westen. Speculerend op half-ethische, half-zakelijke instincten van sommige kringen in het Westen, dreigt de Sovjet Unie ons deze troef uit handen te slaan.

2.10 Samenvattend behoeven de volgende vragen een antwoord:

Waarom heeft MALENKOV STALIN 's pad verlaten?
Waarom een "Nieuwe Economische Politiek" in de Satellietlanden en waarom werd daar de opstandige volksbeweging niet hardhandiger onderdrukt?

De beantwoording van deze vragen kan van groot belang zijn voor onze beoordeling van de tegenstander. De gebeurtenissen op economisch gebied gedurende de laatste maanden vallen zo zeer uit de toon bij de traditioneel-communistische politiek, dat "the West will need to do some rethinking".

Enkele mogelijkheden doen zich voor.

a. MALENKOV, - ingenieur - efficiency-mens, doet in feite hetzelfde, wat STALIN deed, n.l. opvoering van de productie, industrialisatie, van het communistische bloc een sterke economische eenheid maken; alleen zijn methode is anders. In plaats van dwang tot grotere productie, stimuleren tot grotere productie. Verhoging van de levensstandaard is geen doel, doch slechts middel; het doel is een sterke

- autarkische-

GEHEIM.

autarkische economie. Daarom ook, handhaving van het industrialisatietempo en handhaving van het bewapeningspeil.

- b. Het nieuwe bewind is principieel overstag gegaan; willens en wetens wordt de weg, door STALIN aangegeven, verlaten. Men wil eindelijk wel eens de vruchten plukken van een kwart eeuw industrialisatie. Niet langer zal de consument ondergeschikt zijn aan de "planner", doch de "planner" zal er zijn ten behoeve van de consument.

Het bewapeningspeil en het industrialisatietempo worden gehandhaafd om de conservatieve partijleden niet tegen het nieuwe bewind in het harnas te jagen.

- c. Het geheel is een tactische manoeuvre om de massa voor het nieuwe bewind te winnen; heeft het bewind zijn positie eenmaal geconsolideerd dan volgt zo spoedig mogelijk terugkeer naar de wegen van STALIN. (Deze mogelijkheid wordt in het licht van de in paragraaf 6 gereleveerde belofte zeer onwaarschijnlijk).
- d. Het is niet geheel ondenkbaar, dat het systeem zelf een bepaalde psychologische of maatschappelijke situatie schept, die MALENKOV dwingt te handelen, zoals hij handelt.

Het is mogelijk, dat de communistische revolutie haar vaart begint te verliezen, dat de revolutionnaire idee verslapt en er een tendens ontstaat naar een burgerlijke samenleving.

De consument kan (psychologisch) een punt bereikt hebben, waarop zijn behoeften bevredigd moeten worden.

- e. Het systeem bevindt zich in een economische crisis. Economische crises zijn theoretisch

- ondenkbaar -

GEHEIM.

ondenkbaar in een centraal geleide en autar-
kische economie. De mogelijkheid moet echter
niet uitgesloten worden geacht, dat ten gevolge
van bepaalde psychologisch-economische oorza-
ken ook een communistisch systeem een innerlijke
instabiliteit krijgt, die tot crises voert.

Sovjet Rusland is eigenlijk één groot be-
drijf, een bedrijf, dat zich steeds meer uit-
breidt. Op een zeker ogenblik kan de organisat-
tie zo omvangrijk worden en kunnen de interne
verhoudingen zo ingewikkeld worden, dat het ge-
heel voor het menselijk brein te moeilijk wordt
om te leiden en omgezien moet worden naar an-
dere organisatievormen.

Ook is het mogelijk, dat na vijfmaal vijf
jaar planning, planning van een niet volmaakt
karakter, er zulke ernstige fouten in de opbouw
van de nationale economie zijn geslopen, dat
het proces hier en daar dreigt vast te lopen.

De hier geschetste vijf mogelijkheden be-
hoeven niet op zichzelf te staan; een combinatie
van één of meer is zeer goed mogelijk, zelfs waar-
schijnlijk.

CONFIDENTIEEL.

3. Inwendige veiligheid.

3.1 Militair.

Zowel de militaire maatregelen, getrof-
fen bij de opstand in Oost-Duitsland, als ook het
feit, dat BERIA ten val gebracht kon worden, zon-
der dat zich ongerégeldheden voordeden, bewijst,
dat de militaire veiligheidsmaatregelen deugde-
lijk zijn.

- 3.2 -

CONFIDENTIEEL.

3.2 Burger.

Luchtbeschermingsmaatregelen vinden nog steeds doorgang.

GEHEIM. 4. OPERATIONELE MILITAIRE en PARA-MILITAIRE GEGEVENS.

4.1 De militaire oefeningen en manoeuvres verlopen geheel volgens het schema der vorige jaren.

Alleen de Oost-Duitse opstand heeft een groot aantal troepen aan de oefenterreinen onttrokken en hun oefenprogramma aanmerkelijk vertraagd.

Berichten betreffende herstel van kazernes en het gereedstellen van spoorwegmaterieel, kunnen er op wijzen, dat binnenkort de winterkwartieren weer betrokken zullen worden.

4.2 De aflossing van Russische troepen in de Sovjet-zône van Duitsland, welke reeds plaats had moeten vinden, is nog steeds niet geschied. Ook zijn er nog geen aanwijzingen, die hier met enige zekerheid op duiden.

Dit houdt in, dat alle momenteel aanwezige troepen minstens één jaar opleiding in Oost-Duitsland genoten hebben. De geoefendheid der aldaar gestationeerde strijdkrachten is dus belangrijk hoger dan in vorige jaren. De wijze van optreden tijdens de ongeregelde heden, heeft zulks tevens bevestigd.

4.3 De Commandant van de Sovjet-bezettingstroepen in Oost-Duitsland, Leger-Generaal V.I.

- CHUIKOV -

ZEER GEHEIM

- 25 -

GEHEIM.

CHUIKOV, is vervangen door de Kolonel Generaal van de Garde A.A. GRECHKO.

CHUIKOV is Commandant van het Militaire District KIEV geworden.

De Commandant van de bezettingstroepen in Oostenrijk, Lt. Generaal V.P. SVIRIDOV, werd vervangen door Leger Generaal S.E. BIRYUSEV.

4.4 Gedurende verslagperiode zijn 2 nieuwe atoom--explosies in de Sovjet Unie geregistreerd.

Het volgende schema geeft een beknopt overzicht:

datum explosie	bijzonderheden
22 Sept. 1949	) "Hiroshima" type. Gelijk-
3 Oct. 1951	) waardig met 20.000 ton TNT
22 Oct. 1951	atoomexplosie; het woord "bom" wordt <u>niet</u> genoemd
12 Aug. 1953	H-bom
23 Aug. 1953	"Nevada" type. Gelijkwaardig met 50.000 ton TNT

Aangenomen wordt, dat de laatstgenoemde explosie de eerste is van een serie proefnemingen.

Aan de veelvuldige, meestal op zwakheid van de Sovjet Unie speculerende veronderstellingen, waarom na 22 October 1951 geen nieuwe proefnemingen plaats vonden, is hiermede een einde gekomen.

De vertraging in de ontwikkeling van het conventionele type is vermoedelijk het gevolg geweest van een concentratie van krachten, ten einde de H-bom zo spoedig mogelijk te kunnen

- produceren -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 26 -

produceren.

GEHEIM.

II. (MOGELIJKE) INDICATIES MET BETREKKING TOT OORLOGS- GEVAAR.

Gewezen wordt op de vergrote invloed van het Sovjet Leger op de Sovjet leiding (punt 1.3 onderaan en punt 1.10), hetgeen door sommige bevoegde waarnemers als een verhoging van het oorlogsgevaar wordt aangemerkt.

Verder moge naar punt 4.4 verwezen worden.

III. VERANDERINGEN IN DE TOESTAND VAN DE OVERIGE LANDEN.

CONFI- A. Verre Oosten en Midden Oosten.
DENTIEEL.

1. De wapenstilstand in Korea.

1.1 Resultaat van de wapenstilstandsonderhandelingen.

De wapenstilstands-overeenkomst werd op 27 Juli 1953 te Panmundjon getekend door de Opperbevelhebber der strijdkrachten van de Verenigde Naties, Generaal Mark W. CLARK, enerzijds en de Opperbevelhebber van het Koreaanse Volksleger, Generaal KIM IL SUNG, en de Commandant van het Chinese vrijwilligersleger, Generaal FENG TEH-HUAI, anderzijds.

Met betrekking tot de redenen, waarom de Verenigde Naties de wapenstilstand geaccepteerd hebben, zij nog aangetekend, dat de relatief grote Amerikaanse verliezen (24.000 doden en 100.000 gewonden), gekoppeld aan het feit, dat

- Generaal -

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL.

Generaal Eisenhower in zijn verkiezingsstrijd het beëindigen van de oorlog in Korea min of meer had beloofd, in de zelfde richting werkten als de Britse wens om haar economische betrekkingen met China weer op te vatten. Ook Frankrijk schijnt zich te verheugen over de wapenstilstand; men hoopt, dat bereikt zal worden het Indo-Chinese conflict op overeenkomstige wijze zo spoedig mogelijk tot een einde te brengen.

Dat President RHEE van Zuid Korea ten slotte toch zijn toestemming gaf tot het staken van de vijandelijkheden, vond in de eerste plaats zijn oorzaak in de omstandigheid, dat zijn troefkaart, het Zuid-Koreaanse leger, niet opgewassen bleek tegen de laatste grootscheepse communistische aanvallen. Daarnaast hebben de besprekingen tussen RHEE en ROBERTSON, die aan de Zuidkoreaanse toestemming vooraf gingen, tot resultaat gehad, dat Amerika zich voorlopig tot het navolgende heeft verplicht:

1. Te werken aan de hereniging van Korea met vreedzame middelen;
2. Zuid-Korea tegen een aanval te verdedigen;
3. Indien de communisten de wapenstilstand verbreken, de veiligheid en vrede in Korea te helpen steunen;
4. Het Congres volgend jaar een 3-jarig hulpprogramma voor te leggen van 1 milliard dollar, terwijl thans reeds vóór het beëindigen van het laatste Congres 200 millioen dollar wordt gevraagd.

Foster DULLES' tocht naar Korea in gezelschap van de Amerikaanse afgevaardigde der Verenigde Naties, Cabot LODGE, had duidelijk ten

- doel -

ZEER GEHEIM

- 28 -

CONFIDENTIEEL.

doel een basis te leggen voor onderling vertrouwen. Tevens zou het Amerikaans-Zuidkoreaanse Verdrag van wederkerige Bijstand worden neergelegd in meer vaste vorm. De besprekingen tussen DULLES en RHEE waren zeer moeilijk. De Amerikaanse Regering speelt met de gedachte om, alvorens alle troepen uit Korea weg te trekken, een algehele "democratische" verkiezing te doen houden in Noord- en Zuid Korea. Hiervan wil RHEE niets weten; wel heeft hij verklaard, dat hij ambiëert in Noord-Korea een verkiezing te doen houden, doch slechts voor de thans vacante 23 Noordkoreaanse zetels in zijn parlement. Vooral zijn echter RHEE's militaire denkbeelden onaanvaardbaar voor Amerika: een Zuidkoreaanse uitlokking en hervatting van het gewapend conflict kan de gehele militaire positie - ook die van de V.N.-troepen - in gevaar brengen. Van Amerikaanse zijde zijn maatregelen genomen om deze kans zoveel mogelijk te verminderen door:

1. Beperking van levering van brandstoffen en munitie aan Zuid Korea;
2. Het in Amerikaanse handen houden van het communicatiesysteem tussen Seoul en het Zuidkoreaanse front;
3. Het versterken van het Amerikaanse detachement met 2 regimenten uit Japan, sedert het vrijlaten der 27.000 Noordkoreaanse krijgsgevangenen;
4. Het detacheren van de 3e Mariniers Divisie in de Pacific.

1.2 De politieke conferentie.

Bij de opening van de Algemene Vergadering - ring -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 29 -

CONFIDENTIEEL.

ring der Verenigde Naties op 17 Augustus is direct het houden van de politieke conferentie, zoals aanbevolen in punt 4 van de wapenstilstandsovereenkomst, voorgebracht. Er rezen meningsverschillen tussen de Verenigde Staten en Groot Brittannië over de omvang van en de deelneming aan de politieke conferentie. De Amerikanen wensten het desbetreffende artikel van de wapenstilstandsovereenkomst letterlijk te interpreteren en verzetten zich tegen deelneming ter conferentie van de Sovjet Unie en India, terwijl Groot Brittannië wel de deelneming van deze landen voorstond. Volgens de Engelsen verdient India dit zeker wegens haar bemoeiing inzake de overeenkomst van de repatriëring der krijgsgevangenen.

Bij verschillende landen van de Verenigde Naties leeft de gedachte, dat de politieke conferentie over Korea tevens een geschikt ogenblik is om besprekingen over andere moeilijkheden in Azië te voeren.

Men dient echter te bedenken, dat in de Verenigde Staten een belangrijke stroming bestaat, die een krachtige politiek wil voeren en het doen van concessies, zoals b.v. erkenning van communistisch China en zijn toetreden tot de Verenigde Naties, niet zal toestaan. Deze Amerikaanse stroming wordt vooral voorgestaan door de Senator William F. KNOWLAND, die, na het overlijden van TAFT, thans de partijleider der Republikeinen in de Senaat is geworden. Hoewel zijn houding niet geheel door President EISENHOWER en Foster DULLES gesteund zal worden, heeft KNOWLAND in zijn positie veel macht.

- 1.3 -

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL.

1.3 Toekomstige ontwikkeling.

Uit militair standpunt is in Amerika inzake de opvattingen over Korea en het Verre Oosten ontegenzeggelijk ook een verandering ingetreden. Waren de vroegere "Joint Chiefs of Staff" de idee toegedaan, dat een wapenstilstand in Korea de enige oplossing was, de nieuwe voorzitter, Admiraal Arthur RADFORD, kent grote autoriteit toe aan de opvattingen van Senator KNOWLAND. Admiraal RADFORD is van mening, dat communistisch China een militaire macht bezit, waarmee in toenemende mate rekening dient te worden gehouden. Of MAO TSE-TUNG zich al dan niet tot een Chinese TITO zal ontpoppen, doet naar zijn mening niets af aan het "gele gevaar" voor de Pacific.

Deze opvattingen gaan lijnrecht in tegen het Britse standpunt, dat alles in het werk moet worden gesteld om Rood China "los te weken" van Sovjet Rusland en geleidelijk in het Westerse vaarwater te brengen.

2. Het Amerikaanse beleid met betrekking tot het Verre Oosten kenmerkt zich o.a. door het volgende:

1. Krachtens een in 1947 gesloten verdrag hebben de Verenigde Staten de beschikking over een tweetal militaire bases op de Philippijnen, naar welk land zij ook militaire missies zenden. Naar aanleiding van het vredesverdrag met Japan werden de banden nog versterkt en werd op 30 Augustus 1951 een veiligheidsverdrag afgesloten tussen de U.S.A. en de Philippijnen.

CONFIDENTIEEL.

2. Een dergelijk verdrag was voor Australië en Nieuw Zeeland een onvermijdelijke voorwaarde voor het tekenen van het vredesverdrag met Japan. In het drievoudig verbond tussen de beide Britse Pacific-Dominions en de V.S. (Anzus-pact) beloven de landen elkaar onderlinge bijstand in geval van een gewapende aanval en zij verbinden zich elkaar te raadplegen, indien volgens één der partijen de veiligheid, de territoriale integriteit of de onafhankelijkheid van één der partijen wordt bedreigd (1 September 1951).
3. De V.S. zijn voorts door een bilateraal verdrag verbonden met Japan, waar zij talrijke militaire steunpunten hebben verkregen.

De Riu-Kiu-eilanden staan onder voogdij van de Verenigde Naties, maar worden bestuurd door de U.S.A. (8 September 1951).

4. In het verdrag tussen de Verenigde Staten en Zuid Korea (Augustus 1953) verklaart elk der partijen een gewapende aanval in het Stille Oceaan-gebied of op de gebieden, welke onder het beheer van elk der partijen zijn geplaatst, te beschouwen als een gevaar voor haar eigen veiligheid en dat gevaar te zullen bestrijden met de haar ten dienste staande grondwettige middelen. De V.S. zullen bovendien de beschikking houden over verscheidene militaire steunpunten in Korea.

3. CHINA.

Ter ere van de 26e verjaardag van het

-- Volksbevrijdings--

CONFIDENTIEEL.

Volksbevrijdingsleger heeft de Chinese opperbevelhebber, generaal CHU TEH, op 1 Augustus j.l. in Peiping een redevoering gehouden, waarin hij verklaarde, dat er geen minuut voorbij mocht gaan, die niet wordt besteed aan de versterking van China's verdediging.

De opbouw van het Chinese leger in de laatste 3 jaar is inderdaad verrassend snel gegaan en het is niet meer te vergelijken met de Chinese troepen, die eind October 1950 de Yalu-rivier overstaken.

Het programma van militaire modernisering van Rood China is begonnen in December 1950. De wapens kwamen van Sovjet Rusland. Als gevolg van regeringscampagne in 1951 traden grote aantallen jonge gegradueerden van de universiteiten en technische college's, die het technisch kunnen van het leger op een hoger peil brachten, in militaire dienst.

De sterkte van het Chinese leger in Korea bedroeg doorlopend meer dan een miljoen man en door de regelmatige aflossing er van kan men aannemen, dat ten minste 2.500.000 soldaten ervaring hebben gekregen in moderne oorlogvoering. In China zelf zijn ongeveer 3.000.000 beroeps-militairen georganiseerd in eenheden, die verspreid liggen over het hele land. Ook de Chinese luchtmacht is sterk uitgebouwd; de sterkte er van wordt wel geschat op 1500 - 2000 MIG-15 straaljagers.

Ondanks de grote vooruitgang blijven de Chinese strijdkrachten echter nog zwakke punten behouden. Zo is de bevelvoering op het niveau van legerkorps en hoger onvoldoende.

- De -

*is dit niet een
minutpunt dat
hoop is dat de
motorisatie?*

CONFIDENTIEEL.

De motorisatie is nog zeer beperkt. De mobiliteit van het leger berust vooralsnog geheel op de gehardheid en soberheid van de soldaat.

Onlangs is echter het nieuwe Chinese 5-jarenplan ingegaan, waarbij men zich een snelle ontwikkeling van de industrie voor ogen stelt, die ongetwijfeld de modernisering van de strijdkrachten ten goede zal komen.

4. INDO-CHINA.

De weg naar de machtspositie in Zuid-Oost-Azië loopt van nature over Indo-China. Ook de Japanners kozen deze weg **door** het gebied, dat door zijn natuurlijke rijkdommen tot de rijksten ter wereld behoort. Het ligt om deze redenen voor de hand, dat een eventuele toekomstige Chinese expansie-poging zich primair naar het Zuiden zal richten. Dat de voorbereidingen hiertoe zich verschuilen achter nationalisme en streven naar onafhankelijkheid, maakt de zaak nog gevaarlijker, aangezien een optreden hiertegen grote reacties te weeg kan brengen onder de Westerse volkeren, die een wereldoorlog streden voor het behoud van hun vrijheid c.q. de volkeren, die onlangs hun onafhankelijkheid verwierven.

Dit gevaar wordt door de Westelijke mogendheden hoe langer hoe meer onderkend en in dit licht bezien is de recente positieve waarschuwing van Foster Dulles aan het adres van de communisten in Azië duidelijk: "gewapende inmenging van China in de strijd in Indo-China zal tot ernstige gevolgen leiden, die niet tot Indo-China beperkt zullen blijven".

ZEER GEHEIM

- 34 -

CONFIDENTIEEL.

De ontwikkeling in het najaar van 1953 zal moeten uitwijzen, in hoeverre deze waarschuwing ter harte is genomen.

Inmiddels blijft het onopgeloste Indo-Chinese vraagstuk zijn diepgaande invloed behouden op de militaire inspanning, die Frankrijk zich in Europa kan en wil getroosten.

5. PERZIE.

CONFIDENTIEEL

Nu de regering van Mossadeq ten val is gebracht, lijken de kansen voor een oplossing van het oliegeschil aanmerkelijk gestegen. De Westerse mogendheden zijn het nieuwe bewind verzoenend tegemoet getreden en President EISENHOWER heeft onmiddellijk financiële steun toegezegd aan Premier ZAHEDI, om uit de chaotische economische nalatenschap te komen. Dit laatste is op zichzelf reeds een succes geweest voor de nieuwe regering, gezien MOSSADEQ 28 maanden lang tevergeefs is bezig geweest Amerikaanse hulp te verkrijgen.

De Sovjet-invloed in het Midden Oosten heeft te elfder ure een zeer grote tegenslag onderhouden, toen het "proletariaat" van Teheran geen gevolg gaf aan de oproep van de Tudeh-partij om een volksdemocratische republiek uit te roepen en dit terwijl Rusland al een aardig eind op weg was met het sluiten van een militair verdrag voor het gebruik van bases in Iran. Het staat wel vast, dat toen de menigte het leger steunde en een actie begon voor ondersteuning van de afwezige Shah, dit totaal onverwachts kwam voor Moskou. Dit blijkt o.a. uit de plotselinge **ziekte** (poging tot zelfmoord?) van de Sovjet Ambassadeur in Teheran,

- LAVRENTIEV -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 35 -

CONFIDENTIEEL. LAVRENTIEV (voorheen bekend als de man achter de schermen bij verschillende zuiveringen in de Balkan-staten, o.a. Tsjecho-Slowakije en Roemenië).

Ondanks deze voor het Westen verheugende gang van zaken, wil het gebeurde niet zeggen, dat er nu een einde is gekomen aan alle moeilijkheden. De Tudeh-partij blijft een gevaar vormen.

de actieve kern

De sterkte ~~is~~ van ^{wordt} geschat op 15.000 à 20.000 leden, verspreid over het hele land; hiervan bevinden zich 6.000 à 8.000 in Teheran zelf (totale bevolking respectievelijk 19.000.000 en 1.000.000).

Ofschoon de arrestatie van ongeveer 500 partijleden misschien velen afgeschrikt heeft, blijft de kern van het Tudeh-apparaat ondergronds in tact en er is reden om aan te nemen, dat er wapen- en munitiedepots bestaan, die nog niet zijn opgespoord door de politie.

Een andere blijvende moeilijkheid is de kwestie hoe de Perzische olie moet worden verkocht.

Nog afgezien van het feit, dat er volgens experts minstens 6 maanden nodig zijn om de raffinaderijen weer in bedrijf te stellen, is de Anglo-Iranian Oil Company reeds direct na de moeilijkheden in 1951 begonnen met de bouw van nieuwe installaties in Aden, India en Australië, terwijl wat betreft ruwe olie de markt reeds verzadigd is. Dit blijkt o.a. uit het feit, dat, ondanks de sluiting van de Perzische olievelden de ruwolie-productie van het gehele Midden Oosten in het eerste halfjaar van 1953 toch met 25% is gestegen ten opzichte van de overeenkomstige periode in 1951.

Het dilemma voor het Westen is duidelijk. Blijft de economische chaos in Perzië bestaan, dan

- zal -

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL. zal het land wederom in communistische richting worden gedreven. Het enige middel om de chaos op te heffen, is, de Perzische olie weer op de wereldmarkt te krijgen. Om dit te kunnen bewerkstelligen zou de productie van de overige landen in het Midden Oosten moeten worden beperkt, met name van Saudi Arabië, Kuweit en Irak. Dit zou weer protesten van die zijde uitlokken, hetgeen een pro.Westerse houding van het Arabische bloc niet ten goede zou komen.

CONFI--B. OVERIGE LANDEN.
DENTIEEL.

6. Algemeen.

6.1 De Westerse Wereld heeft zich in verslagperiode gekenmerkt door het bij herhaling tot uiting komen van geschilpunten tussen de grote mogendheden.

De voornaamste oorzaken hiervan zijn:

- a. (schijnbare) tegemoetkomende Russische houding;
- b. de positie van communistisch China;
- c. economische belangen (zie onder I ad 2).

Het resultaat van de conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken in Washington - uitnodiging aan de U.S.S.R. voor een bespreking tussen de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Grote Vier met een tevoren vastgestelde agenda - heeft in Engeland grote verwachtingen te niet gedaan.

Het plan van CHURCHILL - bespreking - tussen de premiers, respectievelijk presidenten van de Grote Vier, zonder agenda - vond zeer veel aanhang in Engeland.

ZEER GEHEIM

- 37 -

CONFIDENTIEEL. 6.2

In de verslagperiode is de belangstelling voor de invloed van atoomwapens en geleide projectielen toegenomen. Er wordt, in het bijzonder in de U.S.A., aandrang uitgeoefend om meer publiciteit en meer internationale samenwerking hieromtrent.

Er bestaat vooral grote belangstelling voor het tactisch gebruik van atoomwapenen. (De aandacht moge in dit verband worden gevestigd op het boek "Atomic Weapons in Land Combat", uitgave: "The Military Service Publishing Co." Harrisburg, Pennsylvania).

De ontwikkeling van genoemde wapens gaat met ernstige problemen gepaard. Enkele hiervan zijn:

- a. Verhouding tussen de hoeveelheid wetenschappelijk personeel, dat voor uitsluitend militaire en dat voor tevens burgerlijke doeleinden wordt ingezet. Wordt het laatste verwaarloosd, dan zou op de duur een economische achterstand ontstaan, welke ook weer invloed heeft op het militaire potentieel.
- b. Evenzo de verhouding tussen de beschikbare hoeveelheden splijtbare stoffen voor bovengenoemde doeleinden.
- c. Het bepalen van het ogenblik, dat een project in massaproductie moet worden genomen, gezien de enorme kosten hieraan verbonden en het gevaar, dat het spoedig verouderd zou kunnen zijn.
- d. De mogelijkheden voor de vijand om geleide projectielen af te leiden of ontijdig tot explosie te brengen.

- 7. -

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL.

7. Verenigde Staten.

7.1 In het Pentagon heeft een belangrijke reorganisatie plaats gevonden. Eén der punten is de grotere bevoegdheid van de Voorzitter van de "Joint Staff" om zelf het personeel hiervoor (210 officieren, 70 van elk krijgsmachtonderdeel) aan te wijzen. Sommigen vrezen, dat de macht van deze autoriteit te groot wordt en trekken vergelijkingen met de Duitse Generale Staf. De benoeming van Admiraal RADFORD tot voorzitter van de "Joint Staff" heeft in luchtmachtkringen een gevoel van onbehagen verwekt, gezien zijn vroegere opvattingen omtrent de strategische luchtmacht. RADFORD heeft echter verklaard, dat zijn mening hieromtrent is veranderd.

7.2 Een vermindering van de defensiebegroting heeft vooral de luchtmacht getroffen. Bij velen heerst de mening, dat de opbouw van de luchtmacht ontoelaatbaar zal worden vertraagd.

7.3 De nieuw-benoemde Chefs van Staven hebben van President EISENHOWER opdracht ontvangen om de strategische plannen van de V.S. opnieuw in beschouwing te nemen.

8. Verenigd Koninkrijk.

8.1 De min of meer tegemoetkomende houding van Engeland ten opzichte van Rusland is, behalve uit economische overwegingen en oorlogsmoeheid mogelijk bovendien te verklaren uit de gewijzigde opvattingen van CHURCHILL.

- Deze -

CONFIDENTIEEL.

Deze heeft bewezen een groot leider in oorlogstijd te zijn en men acht het mogelijk, dat hij in zijn laatste levensjaren wil tonen ook de vrede te kunnen winnen.

8.2

Ook tijdens de oefening "For'ard On" is de tactische invloed van atoomwapens besproken.

Bekende resultaten hiervan zijn:

- a. Noodzaak van de mogelijkheid tot snelle verspreiding en concentratie.
- b. Voorkeur voor het geleide projectiel boven het atoomgeschut.

9. Frankrijk.

9.1

De politieke ontwikkeling in Frankrijk kan niet anders dan zorgwekkend worden genoemd.

De langdurige kabinetscrisis, resulteerde in een rechtse regering. Deze regering had echter nauwelijks van haar bevoegdheden gebruik gemaakt of een staking onder het overheids personeel brak uit, welke zich gedurende lange tijd en op grote schaal voortzette. Geheel ongegrond was deze staking niet, aangezien de regering het streven naar een sluitende begroting in hoofdzaak had gezocht in bezuinigingen ten koste van het overheids personeel, in plaats van gelijktijdig ook het onbillijke en slecht gecontroleerde belastingsysteem te herzien. Men verwacht in October nieuwe spanningen.

9.2

In de overzeese gebieden zijn grote moeilijkheden met betrekking tot de oorlogvoering in INDO - CHINA, terwijl in MAROKKO ingrijpende maatregelen werden getroffen, welke in de Arabische - landen -

CONFIDENTIEEL. landen scherpe reacties opwekten.

10. Italië.

10.1 De regering van DE GASPERI, uitsluitend bestaande uit leden van de Christelijk Democratische Partij is slechts kort aan het bewind geweest, aangezien de hoop op de stilzwijgende medewerking van de extreem-rechtse partijen niet in vervulling ging.

10.2 Ondanks de materiële vooruitgang in Italië neemt het communisme toe. Waarschijnlijke oorzaken zijn:

- a. Ideële gronden;
- b. Vrees, dat het Atlantisch Pact een oorlog ten gevolge zal hebben;
- c. Anti-Britse- en - Amerikaanse gevoelens;
- d. Russische toenaderingspogingen;
- e. In de praktijk zijn de verkiezingen niet geheim geweest en stonden onder invloed van communistische terreur.

10.3 Nog steeds blijft TRIEST een hindernis om met JOEGO SLAVIE tot vruchtdragende samenwerking te komen. Het bezoek van een Joegoslavische militaire missie aan de V.S. heeft scherpe reacties uitgelokt. Ook ALBANIE dreigt steeds meer een geschilpunt tussen ITALIE en JOEGO SLAVIE te worden.

11. Joego-Slavië, Turkije, Griekenland.

11.1 Het verdedigingspact tussen genoemde landen bleef zich ontwikkelen. JOEGO-SLAVIE neemt

- hierin -

CONFIDENTIEEL. hierin, als niet NATO-lid, maar wel lid van een regionaal pact, een eigenaardige plaats in.

TITO is persoonlijk tegenstander van het NATO-lidmaatschap, en zulks zou ook zeker van Italiaanse zijde verzet opwekken.

11.2 TURKIJE is uitgesproken anti-Russisch en laat zich niet inpalmen door Russische toenaderingspogingen, zoals het afzien van Russische territoriale eisen in Aziatisch Turkije en ten opzichte van de Dardanellen. Russische nota's naar aanleiding van bezoek van Amerikaanse en Engelse oorlogsschepen, werden onder verwijzing naar het Verdrag van MONTREUX - hetwelk de doorvaart naar de Zwarte Zee regelt - beantwoord.

11.3 JOEGO-SLAVIE is minder ofkerig van de veranderde Russische politiek. Uitwisseling van Ambassadeurs heeft onlangs plaats gevonden. TITO heeft echter wel uitdrukkelijk gezegd, dat de vroegere verhouding met RUSLAND in geen geval zal worden hersteld.

11.4 In GRIEKENLAND dreigt de regering PAPAGOS minder populair te worden, o.a. door het (noodzakelijke) krachtig optreden om het onder de voorgaande regering tot ongekende proporties uitgegroeide ambtenaren-apparaat te besnoeien; het Verbond van Ambtenaren dreigt nu met stakingen. Over het buitenlandse beleid met name het nauwe aanhalen van de banden tussen de landen van het Pact van Ankara, bestaat echter geen verschil van opinie.

ZEER GEHEIM

- 42 -

CONFIDENTIEEL 12. West-Duitsland.

CONFIDENTIEEL.

12.1 De verslagperiode heeft in het teken van de Duitse verkiezingen gestaan.

De resultaten zijn hieronder weergegeven:

RIJKSDAGZETELS.

Partijen	1949	1953	
C.D.U. (ADENAUER)	139	244	)
Vrije Democraten	52	48	)
Partij der Ontheemden	-	27	) <i>te verwachten</i>
Duitse Partij	17	15	)
Centrum Partij	10	3	)
Beierse Partij	17	-	)
Partij voor Wederopbouw	12	-	)
Conservatieven	5	-	)
Onafhankelijken	3	-	)
Partij voor Sleeswijk/ Holstein	1	-	)
Socialistische Partij Duitsland	~~150~~ ¹³¹	~~139~~ ¹⁵⁰	)
Communisten	15	-	)

) *Rege-
rings-
coalitie*

) *oppositie*

Hieruit blijkt wel de éclatante overwinning van de Christelijke groeperingen, alsmede het grote fiasco van de neo-fascisten en communisten. Alle Sovjet-concessies aan Oost-Duitsland (zie I punt 1.4 en 1.5) en communistische agitatiepogingen hebben niet kunnen verhinderen, dat de West-Duitsers deed blijken van zijn afkeer van het Oost-Duitse communistische regime.

- Het -

ZEER GEHEIM

CONFIDENTIEEL.

Het is echter wellicht nog te vroeg om te concluderen, dat West-Duitsland zich bij deze verkiezingen duidelijk uitsprak vóór het Westen en de Europese eenheidsgedachte in het bijzonder. Het vraagstuk van de Duitse hereniging zal, naar het voorkomt, grote invloed hierop uitoefenen.

Wel lijkt het gerechtvaardigd, ADENAUER's overwinning te interpreteren als een verzekering, dat de West-Duitse herbewapening een feit zal worden, ongeacht of deze via de E.D.G. tot stand zal komen of langs andere weg.

Voor wat betreft de Russische reactie op de verkiezingsuitslag in West-Duitsland zij verwezen naar I punt 1.6 en 1.7.

12.2 De mogelijkheid om Duitsland te herbewapenen buiten E.D.G.-verband is herhaaldelijk genoemd en weer tegengesproken. De organisatorische voorbereidingen voor een Duitse herbewapening zijn reeds getroffen. De uitrusting voor 12 Duitse divisies zou reeds door de V.S. zijn gereserveerd. Volgens gegevens van de "Dienststelle BLANK" zou de opbouw van 12 West-Duitse divisies in twee jaar voltooid kunnen zijn. ||

IV. CONTRA -- INLICHTINGEN.

GEHEIM. 1. Veranderingen in de toestand met betrekking tot inwendige veiligheid in Nederland.

1.1 Militaire Veiligheid.

Voor zover kon worden nagegaan, zijn de in de verslagperiode geconstateerde veiligheidsincidenten niet het gevolg geweest van de activiteit van de B.T. (Binnenlandse Tegenstander).

Enige aandacht verdient het feit, dat de Nationale Europese Sociale Beweging doende is in het militaire apparaat contacten te zoeken, die aangezocht worden om propaganda te maken.

1.2 Burgerlijke Veiligheid.

C.P.N.

Zoals gewoonlijk was ook dit jaar gedurende de zomermaanden weinig politieke activiteit van de diverse partijen te bespeuren. Dit gold ook voor de C.P.N., die bovendien de twee grote gebeurtenissen in deze verslagperiode, de arbeidersopstand in Oost-Duitsland en de val van BERIA te verwerken kreeg. De reacties bleven beperkt tot een gevoel van onbehagen bij de gewone C.P.N.-er en een streven bij de leiding van de partij om de noodzaak van het thans door Moskou gedecreteerde collectiviteitsbeginsel aanvaardbaar te maken.

In het Kominform-blad van 17 Juli wordt de strenge naleving van het collectiviteitsbeginsel als een richtlijn aangegeven. In de Waarheid

- werd -

ZEER GEHEIM

- 45 -

GEHEIM.

werd door het Partijbestuur van de C.P.N. op de dag van de 50ste verjaardag van C.F.S.U. in een felicitatie-artikel de noodzakelijkheid van dit principe nogmaals onderstreept.

E.V.C. (Eenheids Vak Centrale).

Het voor de C.P.N. ongunstige stembusresultaat is van invloed geweest op de werkzaamheden binnen de partij, speciaal ten aanzien van de E.V.C. De bespreking van de verkiezingsuitslagen hebben uiteindelijk geleid tot een resolutie van het Dagelijks Bestuur van de C.P.N., waarin erkend wordt, dat de Partij te kort is geschoten in de praktische dagelijkse strijd ten aanzien van binnenlandse aangelegenheden en in het werk binnen de vakverenigingen. Als uiteindelijk gevolg heeft de C.P.N. de taakverdeling van de E.V.C. herzien en haar een belangrijke taak ontnomen n.l. die van het politieke werk in de Uniebonden en speciaal in het N.V.V. In het verleden werd de propaganda van de eenheidsfrontgedachte meermalen uitdrukkelijk als een taak van de E.V.C. onderstreept.

De C.P.N. zelf gaat thans dit werk, onafhankelijk van de E.V.C., aanpakken. Daarmede heeft de communistische vakbeweging in belangrijkheid aanzienlijk ingeboet en blijft als taak voor haar over "de eenheid van de vakbeweging te steunen op grondslag van vakverenigingsdemocratie en klassenstrijd".

Het zal evenwel de vraag zijn of de C.P.N. er in zal slagen resultaten te bereiken met de aangekondigde "wending" en het daarvoor aanbevolen

- middel-

ZEER GEHEIM

GEHEIM.

middel: infiltratie in het N.V.V. en in de andere vakbonden. In het verleden heeft noch de directe methode van infiltratie -- inschuiven van C.P.N.-leden in het N.V.V. -- noch de indirecte methode -- het uitspelen van de N.V.V.-leiding tegen de gewone leden -- veel succes gehad.

A.F.J.V. en O.P.S.J. (Organisatie van Progressief Studerende Jeugd).

Maast de voorbereiding voor het 3e Wereld jeugdcongres te Boekarest en 4e Wereldjeugdfestival te Budapest heeft het A.F.J.V. zich in de afgelopen verslagperiode voornamelijk bezig gehouden met kleinere acties tegen de E.D.G.

Bij de O.P.S.J. kon ook in deze verslagperiode nog enige activiteit worden geconstateerd tegen het houden van militaire propagandalezingen op de scholen.

1.3 Vredesbeweging.

Op 23 Juli 1953 werd in de Tweede Kamer het wetsontwerp betreffende het E.D.G.-verdrag goedgekeurd. Daarmede verloren de C.P.N. en haar mantelorganisaties de eerste ronde in hun actie tegen de tot stand koming van de Europese Defensie Gemeenschap. De basis van deze actie -- het speculeren op anti-Duitse gevoelens -- heeft niet aan de verwachtingen voldaan. Inmiddels werd reeds aangekondigd, dat de strijd tegen de E.D.G. onverminderd zal worden voortgezet. Het Korea bestand als resultaat van vreedzame onderhandelingen aanvoerend, zal thans betoogd worden, dat ook de Duitse kwestie op overeenkomstige wijze kan

-- worden --

GEHEIM

worden opgelost en dat de militaire inspanning van het Westen moet worden verlaagd ter verhoging van het levenspeil. Daarmede is een nieuw aanknopingspunt geformuleerd voor tegen de E.D.G. gerichte activiteit.

2. Activiteit gericht tegen de militaire organisatie.

2.1 Inlichtingenactiviteit.

Directe inlichtingenactiviteit van de B.T. gericht tegen de militaire organisatie werd niet onderkend, zij het, dat wel belangstelling blijft bestaan voor de objecten C & D en de IJsselovergangen o.a. blijkende uit het feit, dat door een tijdens een internationaal congres hier te lande verblijvende Rus, foto's van bovengenoemde objecten werden genomen.

2.2 Propaganda-activiteit.

De troep werd slechts zeer sporadisch betrokken in de communistische propaganda-activiteit.

Zelfs tijdens de oefeningen "Drietand" en "Grand Repulse" bleef de bij grote herhalingsoefeningen gebruikelijke pamflettenactie achterwege.

ZEER GEHEIM

- 48 -

ZEER
GEHEIM.

V. APPRECIATIE en MOGELIJKHEDEN.

1. Overzicht toestand.

In verslagperiode zijn de ontwikkelingen op politiek en economisch terrein met betrekking tot het Sovjet Bloc van overheersende betekenis geweest. De politiek van ontspanning, welke na de dood van STALIN intrad, vond voortgang ook na de ongeregelheden in Oost-Duitsland en de val van BERIA.

De Sovjet-propaganda met betrekking tot de hereniging van Duitsland is duidelijk gebleken ten doel te hebben de Westerse samenwerking te belemmeren en vooral de herbewapening van West-Duitsland te beletten.

De ongeregelheden in Oost-Duitsland hebben er toe geleid, dat de voorwaarden voor beoefende hereniging zodanig zijn geformuleerd, dat de conclusie getrokken kan worden, dat de Sovjet Unie van dit denkbeeld is afgestapt en nu haar doel (n.l. tegengaan van de West-Duitse herbewapening) tracht te bereiken door toenadering tot Frankrijk en Italië.

Het onderdrukken van de opstand in Oost-Duitsland door het Rode Leger, waarbij de Russische troepen bewezen hebben volledig voor deze taak berekend te zijn, alsmede de medewerking, welke verleend werd aan het ten val brengen van BERIA, hebben de invloed van het Rode Leger op de Sovjet regering sterk vergroot.

De sterkte van de Russische troepen in Oost-Duitsland is, vergeleken met vorige periode,

- niet -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- 49 -

ZEER GEHEIM.

niet gewijzigd. Aflossing van oudere lichten door recrutaen heeft nog niet plaats gevonden, zodat de geoefendheid is toegenomen.

Het collectieve leiderschap speelt in de Sovjet propaganda nog steeds een voornamc rol, hoewel de positie van MALENKOV blijkbaar enigermate is versterkt.

Uit de concrete belofte, door MALENKOV gedaan, dat de levensstandaard van de Russische bevolking binnen twee of drie jaar zal worden verhoogd, kan worden afgeleid, dat er onhoudbare interne spanningen waren, ten gevolge van de te lage levensstandaard.

Hoewel het voorgaande impliceert, dat de productie van consumptiegoederen (lichte industrie en landbouw) zal moeten worden verhoogd, heeft MALENKOV er de nadruk op gelegd, dat dit niet ten koste van de zware industrie (bewapeningsindustrie) mag geschieden.

Eén van de middelen om dit tweeledig doel te bereiken, is het streven naar een verruiming van de West-Oost handel. Ook dit heeft reeds enige wrijving tussen de Westerse mogendheden met hun tegenstrijdige economische belangen, te weeg gebracht.

In verslagperiode is ook de politieke en economische ontwikkeling van de Satellietlanden een getrouwe nabootsing van de Sovjet Unie geweest.

De mogelijke ontwikkeling van de toestand in het Verre Oosten wordt beheerst door:

1. bezorgdheid over de snelle opbouw van de Chinese strijdkrachten;
2. het zich aftekenen van een krachtige Amerikaanse politiek, waarbij de agressor eventueel ook

- op -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM.

op eigen gebied zal worden bestreden, in tegenstelling tot de dusverre gevoerde "politiek van containment".

Dit levert opnieuw een punt van wrijving op voor de Westerse mogendheden onderling, waarbij enkele de toenadering tot communistisch China voorstaan.

De ontwikkeling van de toestand in het Midden Oosten werd gekenmerkt door de val van MOSSADEQ, waardoor onverwachts een einde is gekomen aan het Russische opdringen in dit gebied.

Dit vormt het enige positieve verliespunt in de buitenlandse politiek van de Sovjet Unie in verslagperiode.

In het Westen was het belangrijkste feit, de eclatante overwinning van ADEHAUER, waarmee, wat Duitsland betreft, de weg tot herbewapening van West-Duitsland openstaat.

Het atoomwapen mag zich in de belangstelling van alle partijen verheugen. In het Westen staat vooral het tactische gebruik van dit wapen op de voorgrond, terwijl daarentegen Rusland nog niet zo ver gevorderd is en alle krachtsinspanning heeft moeten richten op het verkrijgen van de H-bom, waarvan zij de eerste op 12 Augustus 1953 tot ontploffing bracht. Het Westen reageerde hierop met de aankondiging van nieuwe atoomwapens.

2. Mogelijkheden.

De mogelijkheden zijn in de verslagperiode vrijwel niet gewijzigd.

a. Economische ontwikkeling: Het Sovjetbloc mag geacht worden in strategisch economisch opzicht

- in -

ZEER GEHEIM

- 51 -

ZEER GEHEIM.

in staat te zijn een gewapend conflict te beginnen. Ten aanzien van het strategisch economisch potentieel hebben zich gedurende de verslagperiode geen feiten voorgedaan, die de beoordeling dienaangasnde fundamenteel kunnen wijzigen.

- a) Militair potentieel: Ook ten aanzien van het militair potentieel kan het Sovjetbloc alleszins in staat worden geacht tot het voeren van een offensieve oorlog, zij het, dat de gebeurtenissen in Oost-Duitsland en Tsjecho-Slovakije het vertrouwen in de Satellietlanden ernstig geschokt zullen hebben. De ontwikkeling van de H-bom daarentegen zal het moreel van het Sovjet leger en de bevolking stimulerend hebben beïnvloed.
- c. Binnenlandse tegenstander: De gebeurtenissen in Rusland hebben hier te lande bij de Communistische Partij een gevoel van twijfel en onbehagen te weeg gebracht.

3. Conclusies.

Op grond van de ontwikkelingen binnen het communistisch economische systeem, waarbij waarschijnlijk de houding van arbeider-consumant, alsmede de internationale ontwikkeling een grote rol spelen, benevens de snel toegenomen kracht van de Nato-strijdkrachten, is het vrijwel uitgesloten te achten, dat de Sovjet Unie zich ten doel stelt op korte termijn een gewapend conflict te beginnen.

Het meest aannemelijk lijkt voorshands, dat de Sovjet Unie de huidige gedragslijn zal voortzetten en wellicht door middel van agressief politiek optreden zal pogen geschilpunten in de Westerse landen uit te buiten, ten einde het Atlantisch Bloc afbreuk te doen.

ZEER GEHEIM